



Raadar

Speciale ledeneditie
Thema: Fokbeleid

DIGITALE NIEUWSBRIEF VAN DE RAAD VAN BEHEER

RAADVANBEHEER-FOKBELEID

Het duurzame fokbeleid van de Raad van Beheer heeft de afgelopen tijd een snelle ontwikkeling doorgemaakt. Om onze leden over de actuele status te informeren hebben wij deze speciale editie van Raadar opgesteld.

De rashond in de maatschappij

De afgelopen periode heeft 'de rashond' behoorlijk onder vuur gelegen. De documentaire 'Pedigree dogs exposed' vanuit Engeland was de aanstichter, gevolgd door diverse media aandacht in onder andere Zembla, Het Gesprek en Tros Radar, en aangewakkerd vanuit belangengroeperingen als 'Dier & Recht', de Dierenbescherming en vanuit de politiek.

Vaak werd er een ongenueanceerd beeld geschetst, ingegeven door kijkcijfers en sensatiewaarde. Maar los van deze inhoud kan de kynologie niet om de rode draad heen: de boodschap dat er echt iets moet gebeuren willen we over 50 jaar nog een brede, maatschappelijk gedragen, maar bovenal 'gezonde' kynologie hebben.

Plan van Aanpak Duurzaam Fokbeleid

De Raad van Beheer herkent en erkent een gedeelte van de geschetste problematiek. De Raad van Beheer heeft daarom al in maart 2010 haar Plan van Aanpak Duurzaam Fokbeleid aangeboden aan het ministerie. De Raad van Beheer is samen met wetenschappers, dierenartsen, kennisinstituten, belangengroepen, de overheid, andere deskundigen én met de aangesloten rasverenigingen volop bezig de elementen uit dit Plan van Aanpak ten uitvoer te brengen. Op basis van de realisaties van de afgelopen periode kunnen we langzamerhand anderen laten zien en overtuigen dat we de goede kant op gaan, al is er nog een hele lange weg te gaan.

Inbreng aangesloten leden

Bij de totstandkoming van het Plan van Aanpak en nu bij de uitvoering van onderdelen uit het Plan van Aanpak is er volop inbreng vanuit de aangesloten rasverenigingen. Via de aangesloten rasverenigingen hebben ook de daarbij aangesloten fokkers, fokadviescommissies en andere belanghebbenden een stem in de uitvoering van onderdelen van het Plan van Aanpak. De Raad van Beheer hecht veel waarde aan deze inbreng, we zijn immers een vereniging van verenigingen. Via diverse bijeenkomsten is er door de rasverenigingen via de 'Werkgroep Fokkerij & Gezondheid' en de 'Taskforce Rasverenigingen' veel werk verricht. Tijdens de afgelopen Verdiepingsdagen zijn er belangrijke stappen gezet in de uitvoering en is er inzicht gegeven in de noodzaak hiervoor. Hierdoor is er draagvlak gecreëerd voor deze belangrijke stappen in het fokbeleid.



De uitgewerkte voorstellen komen bij de ALV in stemming.

De voorstellen die hier uit voort komen zullen op de komende Algemene Ledenvergaderingen aan de orde komen. Wij rekenen daarbij op de steun en het draagvlak dat er de afgelopen periode is opgebouwd.

Uitgangspunt Plan van Aanpak

Het is in het algemeen verstandig om regelgeving in te voeren. De Raad van Beheer heeft dit in het verleden gedaan, doet dit nu en zal dit ook in de toekomst doen. Echter, in de praktijk blijkt dat strikte regelgeving ertoe leidt dat fokkers zich buiten de rashondenfokkerij gaan plaatsen. In dit grijze circuit worden geen stambomen aangevraagd waardoor de honden niet meer onder de welzijns- en gezondheidsregels van de Raad van Beheer vallen. Er worden echter niet minder honden gefokt en door dat men zich aan de welzijns- en gezondheidsregels onttrekt helaas ook geen gezondere honden.

Bij de uiteindelijke uitwerking van het duurzame fokbeleid is het uitgangspunt dat we niet alles moeten verbieden of bestraffen, maar de 'goeden' gaan belonen. Doel is om uiteindelijk inzicht in kwaliteit te gaan geven. Hierdoor zullen de fokkers die 'goed doen' beloond worden.

Status Plan van Aanpak

In de aanpak van een duurzaam fokbeleid zijn er diverse zaken al eerder gerealiseerd. Hieronder vallen onder andere de ingevoerde welzijnsregels en de inteeltbeperking. Daarnaast zijn er diverse projecten die inmiddels gestart zijn. Voor een overzicht en de actuele status zie:

www.raadvanbeheer.nl/fokbeleid

ENKELE PROJECTEN UIT HET PLAN VAN AANPAK:

Nestcontrole Chippers

Elke hond wordt, voordat hij in het NHSB wordt ingeschreven, in zijn eigen omgeving gezien door een medewerker van de Raad, de chipper. Vreemde ogen dwingen en zullen de ergste uitwassen helpen voorkomen. Het is echter van belang dat de nest/locatie controle geformaliseerd wordt. Daarvoor heeft de Raad regels opgesteld die hopelijk binnenkort van kracht zullen worden. Deze regels zijn afgeleid van een certificerings-regeling die de overheid, helaas, niet laat doorgaan. De buitendienstmedewerker moet deze regels bij elk bezoek toetsten door middel van een auditformulier. Deze uitvoeringsregels worden verankerd in het KR.

Ras Specifieke Instructies / Gedragscode keurmeesters

In grote lijnen komt het er op neer dat door deze maatregelen overtypen die de gezondheid of het welzijn van honden kan schaden nooit beloond mag worden bij exterieurkeuringen. Keurmeesters hebben de verplichting deze instructies na te leven. De gedragscode is door de FCI overgenomen. De RSI worden inmiddels door meerdere landen overgenomen. De eerste evaluatie met rasverenigingen en keurmeesters vindt in het voorjaar van 2012 plaats.

Transparantie gezondheidsonderzoeken

Van elke hond moet duidelijk zijn of hij gezondheidsonderzoeken heeft gedaan en wat de uitslag hiervan is. Voor fokkers en kopers moet de drempel laag zijn en de informatie transparant. Dit zal worden gerealiseerd door een functionaliteit op de website. Door het intoetsen van het NHSB nummer worden alle gegevens van de hond zichtbaar. Persoonsgegevens zijn hier niet zichtbaar. De verwachting is dat dit project begin 2012 gerealiseerd is.

DNA-testen & DNA-bank

Tot nu toe richtte het terugdringen van erfelijke aandoeningen zich vooral op het uitsluiten van lijders. Door voortschrijdende technieken kan via DNA-testen de aanleg voor bepaalde aandoeningen al vastgesteld worden. Er hoeven dus niet eerst lijders geboren te hoeven worden die zullen lijden. De ontwikkelingen gaan snel en de Raad van Beheer wil deze promoten. Daarnaast heeft de Raad van Beheer door het stamboek grote mogelijkheden in de bijdrage van het vinden van genen die verantwoordelijk zijn voor erfelijke aandoeningen. Daarvoor dient er DNA materiaal verzameld te worden en opgeslagen te worden voor onderzoek. De Raad van Beheer is in samenwerking met externe partijen dit project gestart voor een aantal rassen en dit zal in de loop van de tijd uitgebreid worden.

De Raad van Beheer gaat meewerken aan het DNA-bank project van de faculteit Diergeneeskunde en het Ministerie van E,L&I. Fokkers van, om te beginnen 3 rassen, worden gevraagd om DNA af te staan voor wetenschappelijk onderzoek. In de afspraken is geregeld dat eventuele resultaten van deze onderzoeken ten goede komen aan de Nederlandse rashonden.

Project verwantschap

Uit de maatschappij klinkt vaak de kritiek dat er door het fokken van rashonden binnen een gesloten populatie inteelt plaatsvindt. De RvB beschikt over het grootste digitale stamboek voor gezelschapsdieren maar kan nu nog geen reactie geven op de kritiek laat staan om wel-overwogen actie tegen het mogelijke probleem te ondernemen. In samenwerking met het Ministerie van EL&I gaat de RvB een aanvullende applicatie bouwen aan de huidige stamboekautomatisering om dat inzicht wel te krijgen. Het systeem moet de volgende gegevens leveren.

1. Er moet inzicht in de verwantschap gekregen worden. Is er veel inteelt? Is dat in de gehele populatie of in delen? Bestaan er oorzaken voor

zoals verboden kleurkruisingen, overmatig reu-gebruik, enz? Voor deze oorzaken worden adviezen gegeven.

2. fokkers en kopers kunnen op de site van de Raad van Beheer een potentiële fokcombinatie intoetsen en inzicht krijgen in de mate van verwantschap.
3. fokkers kunnen een lijst van potentiële fokpartners, die niet sterk aan elkaar verwant zijn, voor hun hond opvragen

Dit project is gestart met drie rassen te weten Saarlooswolfhond, Dashond en Golden Retriever. Er is een klankbordgroep met vertegenwoordigers uit alle belangrijke externe partijen inclusief de rasverenigingen van de drie betrokken rassen. De eerste bijeenkomst van de klankbordgroep heeft inmiddels plaatsgevonden.



De rasstandaard van de Nederlandse rassen krijgt extra aandacht.

WERKGROEP FOKKERIJ & GEZONDHEID

Format voor een Vereniging Specifiek Fokreglement (VFR)

De rasverenigingen die lid zijn/worden van de Raad van Beheer moeten een VFR hebben. De werkgroep heeft gewerkt aan een format dat de minimale eisen voor het reglement aangeeft. Verenigingen moeten gebruik gaan maken van dit format en mogen alleen zwaardere eisen inbrengen. De rechtsmacht van een specifiek VFR beperkt zich tot de leden van die vereniging en heeft geen rol bij de inschrijving van honden in het NHSB.

Normen Matrix op stamboom

Eenvoudig vertaald betekent dit dat er per ras op de stamboom vermeld wordt of de hond voldoet aan bepaalde normen die er voor dat ras gelden. Dit klinkt eenvoudig maar heeft in de uitvoering nogal wat valkuilen.

Zo zal de controle geautomatiseerd plaats moeten kunnen vinden. Een matrix met normen per ras moet de basis zijn voor de beoordeling van fokdieren.

Het opstellen van deze regels zal een intensieve klus zijn. De kans bestaat dat er niet altijd consensus tussen meerdere rasverenigingen is over de normen. De rechtsgeldigheid van de normen-matrix zal in het KR geregeld moeten worden.

Als eerste zal er per ras een lijst met erfelijke aandoeningen opgesteld moeten worden. Deze lijst bevat een groot deel van de rassen en hun mogelijke aandoeningen. Aan de hand van deze lijst zullen de verenigingen benaderd worden om te kijken of de lijst compleet is en om een prioriteitsvolgorde aan te brengen.

Per aandoening moet gekeken worden of daar onderzoeken beschikbaar zijn die uitvoerbaar zijn. Alle onderzoeken dienen aan een bepaalde kwaliteitsnorm te voldoen en volgens een vast protocol uitgevoerd te worden. Een onderzoek zal dus erkend moeten zijn door de Raad. Nu worden er al onderzoeken door de Raad erkend en uitgevoerd op HD, ED, ogen, koperstapeling en doofheid. Het is verstandig om in eerste instantie deze onderzoeken als norm op te nemen en het aantal andere onderzoeken gestaag uit te breiden. Als normen kunnen ook uitslagen van DNA-testen en de mate van verwantschap of andere adviezen uit de verwantschapsapplicatie (zie ander project) worden opgenomen.

Een voorstel tot besluitvorming wordt nu voorbereid en de leden besluiten hierover in 2012.



Stamboom: niet alleen afstamming, maar ook inzicht in kwaliteit door normen-matrix

De normen-matrix en de bijbehorende regels hebben tot doel om ervoor te zorgen dat de fokdieren aan bepaalde eisen voldoen. Dit vergt veel inspanningen en investeringen. Voordat gestart kan worden met het vullen van de normen-matrix moeten er eerst twee algemene onderwerpen geregeld worden:

1. Wie krijgt het recht om de normen vast te stellen? Rasvereniging? Wat bij meerdere rasverenigingen? De Raad van Beheer?
2. Zekerheid van afstamming.

Ook met deze vragen wordt bij het advies aan de Algemene Vergadering rekening gehouden.

DNA afstammingscontrole noodzakelijk bij uitvoering

Als je veel moeite en middelen stopt in het testen van fokdieren en er vervolgens transparantie mee wil geven naar fokkers en kopers dan moet wel onomstotelijk vaststaan dat de pups daadwerkelijk afkomstig zijn van de genoemde fokcombinatie. Het wordt namelijk heel aantrekkelijk om pups van mindere ouder op te waarderen en ze van betere "ouders" te voorzien. Dit zou het gehele beleid ondermijnen. Tijdens de 2de Verdiepingsdag is er door een groot deel van onze leden aangegeven dat DNA afstamming van fokdieren en hun pups gecontroleerd zou moeten worden. Op dit moment wordt onderzocht hoe dit mogelijk gemaakt kan worden.

Plan van aanpak en veranderende opinie stakeholders

De afgelopen jaren is er door bureau en bestuur veel tijd en energie gestoken in de contacten met onze stakeholders: de politiek, dierenbeschermingsorganisaties, dierenartsen, opleidingsinstituten, voorlichtingsorganisaties, etcetera. Dit is een veelal onzichtbaar proces waarvan de resultaten niet direct inzichtelijk of meetbaar zijn. Nu, na veel tijd en geduld, en met het Plan van Aanpak dat langzaam zichtbaar en tastbaar wordt, is er een voorzichtige kentering zichtbaar in de opinie.

Een duidelijk voorbeeld is de brief van staatsecretaris Bleeker die hij onlangs publiceerde op vragen vanuit de Kamer. Hierin wordt regelmatig verwezen naar het Plan van Aanpak en spreekt vertrouwen in onze aanpak (Link: <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/09/27/kamerbrief-visie-op-fokkerij/kamerbrief-visie-op-fokkerij.pdf>).

Ook bij de overige organisaties vinden onze plannen steeds meer gehoor en krijgen we draagvlak voor ons duurzame fokbeleid. De Hondenbescherming waarschuwde recentelijk nog voor de problemen met rasloze honden (Link: <http://www.hondenbescherming.nl/nieuws/325/Hondenbescherming-waarschuwt-voor-problemen-met-rasloze-hond>).



Samen met deze organisaties en met het onmisbare draagvlak van onze achterban, verenigingen, commissies, werkgroepen, fokkers en (potentele) hondeneigenaren heeft de Raad van Beheer alle vertrouwen in een gezonde toekomst voor de kynologie en de rashond.

WIJ REKENEN OP UW STEUN!

Raadar is de gratis digitale nieuwsbrief van de Raad van Beheer.

Raadar wordt automatisch verstuurd aan het secretariaat van alle aangesloten leden van de Raad van Beheer en is via de website www.raadvanbeheer.nl voor iedere overige geïnteresseerde te lezen.

Overname van artikelen is uitsluitend toegestaan met bronvermelding en voor niet-commerciële doeleinden.